

Avangarda - Definiție. Etimologie

Incadrare in epoca literara.

Avangarda e o miscare literara ampla, manifestata la noi in primele decenii ale secolului al XX-lea. Ea reuneste din perspectiva unor majore caracteristici comune mai multe curente literare, manifestandu-se ca afirmarea unei modernitati excesive si ca ruptura cu traditia. Etimologic, termenul vine din franceza si desemna initial o trupa de soc, care mergea inaintea armatei, cu scopul de a penetra apararea dusmanului, deschizand calea spre inaintarea trupelor. Tinta acestui fenomen literar e de a crea o breasa in traditie, dinamitand-o, negand-o, aducand un violent avertisment in favoarea nevoii de schimbare.

Avantul miscarii avangardiste la noi se declanseaza dupa anul 1912.

Origini. Receptari critice.

Adrian Marino afirma in Dictionarul de idei literare descendenta avangardei din modernism, avertizand asupra radicalizarii tonului: "In avangarda regasim toate notele modernului si ipostazele ultime ale acestuia, dar exacerbate, accelerate, radicalizate... Spiritul avangardist refuza pozitile medii, compromisul, aparentele relative". Mircea Scarlat considera ca miscarea simbolista a oferit "premisele radicalizarii manifestarilor reformatoare", vazand in miscarea simbolista prima afirmare a modernitatii. in acelasi timp anii 1914-1915 marcheaza despartirea avangardei de simbolism, intrucat "eficienta sa ca forta revolutionara slabise".

Matei Calinescu sustine ca origine a avangardei utopia romantica "dominata de teluri mesianice" si stabileste filiatia cu modernismul, avansand ideea caracterului mult mai dogmatic al avangardei "atat in sensul autoafirmarii, cat si invers, in sensul autodistrugerii". Caracterul dogmatic al miscarii este indiscutabil, miscarea afirmandu-se ca o intreaga "literatura de manifeste" si programe estetice socante. Ea exista in primul rand prin aceste luari de pozitie radicale si militante si mai putin in afara lor. Raportul cu modernitatea presupune o continuitate paradoxala pe care o releva acelasi Matei Calinescu: "Este foarte limpede ca avangarda ar fi greu de conceput in absenta unei constiinte distincte si pe deplin conturata a modernitatii".

Programul estetic

- Avangarda presupune o ruptura cu traditia la toate nivelurile actului artistic si reconsiderarea lui din toate punctele de vedere.
- Traditia este negata, rasturnata adesea in tipare parodice si dezarticulate, iar avangarda se construiește pe sine ca pe o "negatie estetizanta" (George Calinescu).
- Toate institutiile literaturii sunt anulate, iar gustul si tehnicile epocilor anterioare sunt contestate, arta devine un mod de a intriga si scandaliza.
- Dihotomia semnificant - semnificat cunoaste o modificare fara precedent, iar relatiile din cadrul comunicarii, dintre emitatorul de mesaj si receptorul acestuia, sunt deplasate arbitrar intr-o directie sau alta.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

- Hazardul vine sa inlocuiasca logica in actul artistic avangardist, asezat sub semnul hibridului.
- Violenta negatiei si contestarilor este extrema, putem vorbi de o forma de nihilism.

Reviste si reprezentanti. Curente literare.

Dupa anul 1912, atat in tara, cat si in strainatate se simte in mediile literare un entuziasm radical in favoarea schimbarii, innoirii ce va afecta si alte arte- pictura, teatrul, sculptura.

In 1916 la Zurich este lansat dadaismul de catre poetul roman Tristan Tzara (Samuel Rosenstock) impreuna cu un grup de artisti nonconformisti precum: pietonii Marcel Iancu, Hugo Ball sau Hans Arp. Tot acolo, Tristan Tzara, Marcel Iancu si un alt promotor al avangardei, Ion Vinea (I. Iovanaki) pun bazele unei reviste - Simbolul, care militeaza pentru toate formele artei moderne.

Dupa miscarea dadaista, un alt curent avangardist se face simtit -constructivismul, ce ia nastere in Germania. La noi, intre 1922-1932 revista Contimporanul condusa de poetul Ion Vinea, avandu-i colaboratori si pe Ion Barbu sau Marcel Iancu are un program constructivist. Revista Punct subintitulata si Revista de arta mentine deschiderea spre noutate, fara sa-si onoreze cu adevarat pretentiile internationale. Punct apare intre 1925-1928 si ii are drept colaboratori pe Tristan Tzara, Urmuz, Marcel Iancu, Ion Vinea, Ilarie Voronca sau Gh.Dinu (stefan Roi).

Revistele Contimporanul, Punct si Integral sunt numite de catre mentorul miscarii moderniste, Eugen Lovinescu "consecinte fatale ale sincronismului miscarii literare universale", neluandu-le in serios activitatea. Ele sunt cele mai importante centre de raspandire a miscarii avangardiste, chiar daca odata anuntat programul estetic nu mai aduc noutati spectaculoase la nivel artistic.

In 1924 Andre Breton initiaza in Franta suprarealismul, lansand Primul manifest al suprarealismului. La noi reviste precum 75H.P. din 1924, unu intre 1928-1929, Urmuz din 1928, Alge intre 1930-1933 si Meridian intre 1934-1936 asigura continuitatea sustinuta a avangardei romanesti ce se va prelungi si dupa cel de-al doilea razboi mondial. Este cazul celui de- "al doilea val al suprarealismului", sustinut la noi de poeti precum Gellu Naum, Virgil Teodorescu, D. Trost, Gherasim Luca s.a.m.d.